

Thema: Als God de vader is, wie is dan de moeder...?

Overweging 8 mei 2016 – Jonne Meij

Lector: Harry Maalman

*“... Ieder zondag komen mensen samen om zich te richten tot God de Vader.
Om zich door zijn boodschap te laten inspireren
en bemoedigen om goede mensen te zijn,
om troost te zoeken in zijn belofte,
om hun dankbaarheid te ervaren en te tonen voor het leven.
Hij doet ons reiken naar een liefde die ons boven onszelf doet uitstijgen.
Een liefde die we in ons dagelijks leven makkelijk uit het oog verliezen.
Het is goed en prettig om dat hogere doel met elkaar levend te houden
door het woorden te geven en ons er voor te openen.
Vandaag op deze moederdag heb ik daar de Moeder naast willen zetten...”*

Openingsgebed

Wij komen samen om ons te voeden aan de
bron,
waaruit het leven ontspruit.
Wij komen samen om de liefdevolle energie te
delen
waaruit het leven wordt gevoed.
Wij delen in de kracht en gloed van al wat
leeft.
In de naam van de Eeuwige
en de Aanwezige
ontvangen we nieuw licht in onze ogen.
Amen.

Lied

Tekst Anneke Meiners, muziek Mariëtte Harinck

Dit huis is een huis waar de deur openstaat,
waar zoekers en zieners,
genood of gekomen,
hun harten verwarmen,
van toekomst gaan dromen,
waarin wat hen drijft
tot herkenning gaat komen,
de vonk van de Geest
in hun binnenste slaat.

Dit huis is een huis waar gemeenschap bestaat,
waar zangers en zeggars bijeen zijn gekomen
om uiting te geven aan waar zij van dromen,

waardoor een beweging ontstaat die gaat stromen,
die nooit meer, door niemand, zich inperken laat.

Welkom en inleiding

Welkom iedereen, op deze prachtige, zonnige zondag.
Mede namens mijn lector van vandaag: Harry Maalman

Welkom in de Duif. een eigenwijze, oecumenische basisgemeente waar we elke zondag
samenkomen om elkaar te ontmoeten en om ons te laten inspireren en bemoedigen.
Welkom als je hier vaker komt en welkom wanneer je vandaag voor het eerst komt kijken en
luisteren.

Vandaag is het 8 mei, de tweede zondag van mei; en dus is het moederdag...
De een houdt ervan, de ander vindt het complete onzin...
Ik kon het thema niet aan me voorbij laten gaan...

Natuurlijk heb ik ook nagedacht over een dienst naar aanleiding van de dodenherdenking
op 4 mei of de over de dag van de bevrijding die dit jaar samen viel met hemelvaart.
Maar het thema Moeder had zich sinds enige weken in mijn hoofd genesteld en bleef om
aandacht vragen.

Toch wordt dit niet een dienst over ons eigen moederschap of over het wel of niet hebben
van kinderen. In deze dienst wil ik met jullie kijken naar een mogelijk antwoord op de vraag:
“Als God de Vader is, wie is dan eigenlijk de moeder?”

Toen deze vraag een paar weken geleden bij ons aan de keukentafel werd gesteld was mijn
antwoord: “Moeder Aarde, natuurlijk!

God de Vader en Moeder Aarde, samen verantwoordelijk voor de schepping van de mens...

Daar heb de afgelopen weken over nagedacht. Het werd een uitgebreid gedachte-experiment
waar ik jullie graag in mee neem vandaag.

Ik wens ons een fijne dienst.

Gebed om dragende grond

Zoekend naar grond onder mijn voeten
reik ik omhoog en reis ik in de tijd.
Verlangen, verbeelding, kwetsbaar vertrouwen
in het onzichtbare, onzegbare, de Vader.
Aarden mag ik, hier en nu
in contact met het tastbare, aan-raakbare
overgave aan de zwaartekracht
Gedragen word ik, door de Moeder

Lied: Scheur de wolken uiteen

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Scheur de wolken uiteen en kom.
Hier, nu, wees onze God, wie anders?
Niemand anders heeft ons gezocht,
niemand anders heeft zo geroepen
als een verliefde: dit is mijn lichaam,
open mij, eet mij, hier is mijn hart,
drink mijn ziel, hier ben ik, hier ben ik.

Als een verlorene heb je geroepen
en ons hart draaide om, en hoorde.
Waar ben je nu?
Waar bleef je hartstocht?
Ben je niet meer die ene van toen? (2x)

Eerste lezing

Fragment uit het loflied van Fransiscus en een anoniem gebed

Wees geprezen, mijn Heer,
door onze zuster moeder aarde die ons voedt en leidt,
en allerlei vruchten voorbrengt, bonte bloemen en planten.

Geen andere aarde, dan deze.
Geen andere grond dan deze,
onder onze voeten, onder alle voeten.
De aarde verbindt ons met elkaar
in ons geschapen zijn;
in onze lichamelijke én in onze sterfelijkheid
Een oproep tot verwondering, dankbaarheid,
en mededogen voor alles wat zo korte tijd te bloeien staat.
Uit de aarde zijn we genomen
tot de aarde keren we terug.
Een korte tijd om te groeien en te bloeien
tot rijpheid te komen en vrucht te dragen.
En dan weer terugbuigen
naar waar we begonnen zijn.

Tweede lezing

Pamela Kribbe. Ode aan de aarde, ode aan jou

Ik wil je bemoedigen om het leven in jezelf te omarmen:
de gevoelens, de twijfels, de angsten en ook de hoop, de inspiratie en de vreugde. Dit alles
behoort jou toe en maakt je tot mens.
Geef je over aan het mens-zijn, geef je over aan de natuur.
Het leven wil door jou heen stromen, niet om geordend en gereguleerd te worden, maar om
geleefd te worden.
Ik ben je moeder. Een moeder ziet het licht in haar kinderen ook als zij dat zelf niet zien. Kijk
naar mij: zie het licht dat straalt uit een open lucht, een tere bloem, een wilde beek. Zie
jezelf gespiegeld in de schoonheid van de Aarde. Herken daarin mijn ode aan jou.

Lied

Henriëtte Roland Holst / Tom Löwenthal

Dit ene weten wij
en aan dit een houden wij ons vast in de duistere uren.
Er is een woord dat eeuwiglijk zal duren
en wie 't verstaat, die is niet meer alleen

Derde lezing

Gedicht van Tjitske Jansen

Opruimen en zwemmen
dat is alles wat er moet vandaag
Ik ga geen beroep doen op de vriendschap -
die hoeft mij niet te zien om er te zijn.
Dat ga ik vandaag geloven.

Dat hoge doel kan ook wel even wachten.
Hoge doelen staan bekend om hun geduld.
Ik hoef vandaag niet op een dak te zingen,
geen ongevraagde engel van de stad te zijn.
Ik ga wat aan mijn moeder denken
hoeveel zij houdt van mij.
Dat ga ik vandaag geloven.

Overweging

Als God de vader is, wie is dan eigenlijk de moeder...?

Deze vraag werd een aantal weken geleden bij ons aan de keukentafel gesteld. Nog voordat ik een antwoord kon geven, opende deze vraag bij mij een hele nieuwe kijk op het idee van God als Vader, Vader van dé mens, van alle mensen.

Ineens zag ik hem als een alleenstaande vader, waar was zijn partner gebleven? waar was die moeder eigenlijk? Niemand krijgt zijn of haar kinderen alleen. Daar is samensmelting voor nodig... Met wie zou God die samensmelting aan hebben kunnen gaan en vanuit welk verlangen zou dat tot stand zijn gekomen?

Zie hier het begin van een reis in mijn verbeelding. Een reis die mij veel mooie beelden en vergezichten bracht. Sta mij toe om u een stukje mee te nemen ...

Moeder Aarde

Voordat ik antwoord gaf op de vraag naar de moeder, bedacht ik me dat ik kon kiezen tussen Maria en moeder Aarde.

Maria baarde volgens de christelijke overleveringen Jezus, de mens die werd beschouwd als de zoon van God. Jezus als een samensmelting van mens en God. Maria was mens onder de mensen, dus kan zij niet als de moeder van de eerste mens gezien worden.

Dus ik koos als antwoord: Moeder Aarde

Moeder Aarde als gelijkwaardige partner van God de Vader.

Stel dat hun samensmelting de mens heeft voortgebracht.

Wow, de gedachte aan moeder Aarde als mijn moeder, ik geboren uit haar kracht, uit haar lichaam. Dat zij mij het leven heeft gegeven, haar moederliefde voor mij bedoeld...

Ik werd (en word) persoonlijk heel blij van die gedachte...

Mijn aardse bestaan, mijn lichaam, mijn beperkte kunnen als het gaat om het ervaren van mijn goddelijke oorsprong... Ik zie dat alles ineens in een ander licht...

Ik begrijp mezelf beter:

Ik kom niet voort uit één schepper: de Vader, naar wiens beeld ik ben geschapen.

Ik ben net zo goed Aarde, dochter van mijn moeder, gemaakt uit haar DNA.

Tastbaar, voelbaar, aanraakbaar en begrensd...

Verbinding met de onzegbare

Hoe ik steeds probeer te reiken naar het hogere, op zoek naar de Zin als grond onder mijn voeten. Mijn behoefte aan een blijvende en ervaarbare verbinding met de onzegbare, onzichtbare bron; de Vader. Dat het mij, ondanks mijn zoeken en reiken, niet lukt om me te vereenzelvigen met die bron ervaar ik als een persoonlijk tekort.

Maar nu begrijp ik dat ik twee bronnen heb; een Vader en een Moeder.

Die beperkte goddelijkheid ligt in mijn aard.

Ik ben deels geest, deels lichaam, en zo is het bedoeld...

Mij doet het goed om Moeder Aarde deze gelijkwaardige plaats te geven in mijn verhaal over mijn, of onze oorsprong. Ik voel me evenwichtiger, meer naar mijn aard.

Zoals uit het fragment uit de lofzang van Fransiscus is te horen werd moeder aarde door de christenen weliswaar bejubeld om haar schoonheid en vruchtbaarheid; Maar werd zij gezien als een zuster. Want volgens het Joods/christelijke scheppingsverhaal is de aarde, net als de mensen en de dieren geschapen door God.

God de Vader krijgt alle eer voor de complete schepping.

De moeder wordt een zuster, en daarmee een gelijke aan haar kinderen.

Hmm... waar zijn we dat eerder tegengekomen...?

Feministische theologie

De feministische theologie is een kritische theologie die in de jaren zeventig, vanuit verontwaardiging over de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, is ontstaan. Een ongelijkheid die we terug kunnen zien in onze relaties en in onze maatschappij. Een ongelijkheid die wordt gevoed en gerechtvaardigd door de christelijke overlevering waarin God een mannelijke entiteit had gekregen en waar mannen werden gezien als Gods vertegenwoordigers en/of erfgenamen op aarde.

Feminisme gaat uit van het idee dat vrouwen vrije en waardige burgers zijn met dezelfde rechten en mogelijkheden als mannen en dat de overheersing van mannen over vrouwen moet worden opgeheven. De feministische theologie bekijkt het christendom vanuit het oogpunt van gelijkheid van man en vrouw.

Twee belangrijke speerpunten van de feministische theologie zijn:

- God discrimineert niet op basis van geslacht.
- God is niet in een naam of beeld te vangen.

Zij heeft nieuwe beelden ontworpen van God. Beelden waarin God niet langer een manspersoon is, maar aangeduid wordt als een bron van inspiratie, een bron van zijn.

Deze bron wordt naar eigen voorkeur aangeduid als mannelijk en/of vrouwelijk of geheel zonder sekse aanduiding. Deze ont-persoonlijking van God is terug te zien in vele nieuwe vormen van spiritualiteit en religie.

Onderdrukte positie

Naar aanleiding van deze kijk op het christelijk geloof hebben vele vrouwen over de hele wereld zich kunnen en durven vrijmaken uit hun onderdrukte posities. Het bevrijdende werk van deze feministische theologen is nog steeds van groot belang voor de emancipatie van vrouwen wereldwijd.

Maar ik wil met die feministische kijk nog een stukje verder terug in het scheppingsverhaal. Ik zie nieuwe beelden voor me waarin Moeder Aarde een volwaardige en gelijkwaardige partner is van God bij het scheppen van de mens.

Ik stel me voor hoe Moeder Aarde al miljoenen jaren haar plaats had in het universum. Hoe er land en hoe er zeeën op haar buitenste schil lagen. Hoe paradijselijk groen en vruchtbaar grote delen van het land waren, en hoe al het groen in samenwerking met de zon en de maan, de ideale, leven-gevende omstandigheden creëerden. Zodat er planten, bomen en bloemen konden groeien en dieren konden evolueren in de zee en op het land.

Zoveel schoonheid en zoveel leven en niets of niemand die het kon bewonderen! Niemand die vol verwondering naar deze eindeloze verscheidenheid van leven kon kijken. Niemand die zich kon verliezen in uitzichten over landschappen, de zonsondergang of een regenboog.

En, tegelijkertijd, zwierf daar de Geest over de wateren. Een oneindige liefdevolle energie in het Universum. On-zichtbaar, on-aanraakbaar, on-deelbaar. Genietend van vrijheid en ruimte, maar niemand om het mee te delen.

Kan je je voorstellen dat die twee naar elkaar verlangden?

Dat een samensmelting tussen deze twee grootheden de mens kan hebben voortgebracht?

De mens als samensmelting van Aarde en Geest

Van de schoonheid en de geniale mogelijkheden van de natuur en de grenzeloze liefde en het bewustzijn van de Geest.

Laten inspireren

Moeder Aarde kreeg de mens die haar kan bewonderen, bewerken en verzorgen.

De Geest kreeg de mens die de liefde tastbaar en deelbaar maakten.

Ieder zondag komen mensen samen om zich te richten tot God de Vader. Om zich door zijn boodschap te laten inspireren en bemoedigend om goede mensen te zijn, om troost te zoeken in zijn belofte, om hun dankbaarheid te ervaren en te tonen voor het leven. Hij doet ons reiken naar een liefde die ons boven onszelf doet uitstijgen. Een liefde die we in ons dagelijks leven makkelijk uit het oog verliezen. Het is goed en prettig om dat hogere doel met elkaar levend te houden door het woorden te geven en ons ervoor te openen.

Vandaag op deze moederdag heb ik daar de Moeder naast willen zetten.

Wij zijn net zo goed haar kinderen, gemaakt uit haar materie. Ons tastbare lichaam het meest fantastische instrument om het leven en de liefde te kunnen ervaren en te kunnen delen.

Vasthouden

Met onze ogen, oren, met onze smaak en reuk en met de fijngevoelige tastzin van onze tong en huid. Met onze armen en handen, die kunnen werken en omhelzen, om elkaar vast te houden en weer los te laten. Onze benen en voeten die ons dragen en verplaatsen, om te gaan waar de liefde ons wacht en om te vluchten van waar ons bestaan wordt bedreigd. Onze moeder die ons draagt, voedt en huisvest. Die ons elke dag verrast en verrijkt met zoveel schoonheid der natuur. Onze verbondenheid met haar maakt het mogelijk ons hier en nu te overstijgen en te reiken tot ver in de vrijheid van de liefde.

Moge het zo zijn.

Pianomuziek

Lied

Simone Huisman / Tom Löwenthal

Altijd Aanwezige,
cirkel en kern van mijn leven,
jij trekt aan en omhult.
Ruimte van liefde,
nodig mij uit
om binnen te gaan.

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de Eeuwige, bron van eindeloze liefde
die ons doet verlangen en reiken naar verbinding.
Ik geloof in de vrije en gewichtloze liefde
die ons doet uitstijgen boven de zwaarte van de dag.

Ik geloof in de altijd aanwezige, dragende Aarde

die ons belichaamt en voelbaar maakt voor elkaar.
Ik geloof in de aantrekkende kracht van de Aarde
die onze voeten houdt, op de grond.

Ik geloof in een evenwicht tussen die elementen;
in aarden én zweven, in tastzin én in het ontastbare
In hier en nu én in vergezichten.
Ik eer de Vader én de Moeder

Collecte

Viering van brood en wijn

Intenties die werden opgeschreven

Tafelgebed

Wij breken en wij delen,
wij breken samen brood en reiken aan elkaar de beker.
Dit eeuwen oud gebaar herhalen wij vandaag.
Met breken en delen vieren we gemeenschap
en belijden we gelijkheid, solidariteit en vriendschap.

Mannen en vrouwen als gelijken.
Mensen van vlees en bloed en geest
Zo willen wij leven samen met iedereen die we op ons pad vinden Met de mensen die wij al
kennen en de mensen die ons nog vreemd zijn.
Daarom herhalen wij vanmorgen dit oud gebaar van breken en van delen.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Gij Eeuwige, Eerste en Laatste,
Vader, Moeder, God onspreekbaar
boven onze woorden uit.

Zegen uw mensen die hier nu zijn
en alle mensen, waar ook ter wereld.
Doe lichten over ons Uw aangezicht
en geef ons vrede

Onze Vader

Aramese versie

Bron van Zijn, die ik ontmoet in wat mij ontroert,
ik geef u een naam opdat ik u een plaats kan geven in mijn leven.
Bundel uw licht in mij - maak het nuttig.

Vestig uw rijk van eenheid nu,
uw enige verlangen handelt dan samen met het onze.
Voed ons dagelijks met brood en met inzicht.

Maak de koorden van fouten los die ons binden aan het verleden, opdat wij ook anderen hun misstappen kunnen vergeven.

Laat ons de bronnen niet verzaken, de Geest en de Aarde
Want daaruit worden wij geboren: lichaam en liefde
Makende ons een levende kracht om te handelen,
zingende het lied van het hart, dat alles verfraait
en zich van eeuw tot eeuw vernieuwt

Amen

Activiteiten en informatie

Slotlied

Jan van Opbergen / Jan-Willem van de Velde

Geef alle ruimte aan de liefde,
in haar leeft God zich naar ons toe.
Vergeef het kwaad aan wie ons griede,
de liefde wordt een mens niet moe.
Zij zal de dood nog overleven,
geen water blust haar vuren uit,
zij blijft ons tot elkander keren,
tot alle angst is uitgeluid.
Zij blijft ons tot elkander keren,
tot alle angst is uitgeluid.

Hoe zal een mens ooit overleven?
Wat moet hij aan met eeuwigheid?
Door liefde wordt het ons gegeven,
voorbij te zien aan dood en tijd.
Want wie vandaag weet te beminnen,
denkt niet: 'Hoe zal het morgen zijn?'
Het blijft een eeuwig herbeginnen,
tot wij voorgoed geboren zijn.
Het blijft een eeuwig herbeginnen,
tot wij voorgoed geboren zijn.

Zegenbede

De Aarde draagt ons en voedt ons
vanuit haar onuitputtelijke bron
vol van schoonheid en vruchtbaarheid.

De Geest tilt ons op en opent ons
vanuit zijn onuitputtelijke bron
vol van verwondering en overgave.

Opdat wij leren zijn; hier en nu
en onze rijkdom vinden
in onze ware aard;
kinderen van één Vader en Moeder.
Dat het zo mag zijn.

